

**ZAVOD ZA POVIJEST HRVATSKE KNJIŽEVNOSTI, KAZALIŠTA I GLAZBE
HAZU – ODSJEK ZA POVIJEST HRVATSKOG KAZALIŠTA/
MUZEJSKO-KAZALIŠNA ZBIRKA**

1. SKUPLJANJE GRAĐE

1.3. Darovanja

Veće donacije građe, pretežno iz proteklih godina, Odsjek je primio od Hrvatskoga narodnog kazališta, Zagreb, Teatra ITD, Zagreb, Dubrovačkih ljetnih igara, HKD Teatra, Rijeka / Međunarodni festival malih scena i Teatra Rugatino, Zagreb, a manje, vezane uglavnom uz sadašnje djelovanje, od Gradskoga dramskog kazališta Gavella, Satiričkog kazališta Kerempuh, Zagrebačkog kazališta lutaka, Hrvatskoga narodnog kazališta u Osijeku, Hrvatskoga narodnog kazališta Ivana pl. Zajca, Rijeka, Hrvatskoga narodnog kazališta u Varaždinu, Gradskog kazališta lutaka Rijeka, Riječkih ljetnih noći, SLUK Zadar i Studentskog teatra Lero, Dubrovnik.

Odsjek je dobio i brojne knjige. Od pojedinaca Antonija Bogner-Šaban, Branko Hećimović, Ana Lederer, Tihomil Maštrović, Vlatko Perković, Boris Senker) i od raznovrsnih kazališnih, likovnih i nakladničkih ustanova (Dubrovačke ljetne igre, Galerija Klovićevi dvori, Gradsko kazalište Joza Ivakić, Vinkovci, Hrvatski centar ITI, Hrvatski državni arhiv, Hrvatsko muzikološko društvo, Kabinet Grafike HAZU, Matica hrvatska, Moderna galerija, Ogranak Matice hrvatske, Osijek, Slovenski dom, Zagreb, SLUK, SN Privlačica, Vinkovci, Školska knjiga, ULUPUH, Umjetnički paviljon, Zagreb.).

2. ZAŠTITA

2. 4. Ostalo

Digitalizacija kazališnih cedulja Hrvatskoga narodnog kazališta u Zagrebu

Tijekom 2011. godine nastavio se projekt digitalizacije uvezanih kazališnih cedulja Hrvatskoga narodnog kazališta u Zagrebu za koji su dobivena sredstva od Gradskog ureda za obrazovanje, kulturu i šport te je skenirano 2.328 kazališnih cedulja od sezone 1895/1896. do sezone 1904/1905.

Za repozitorij Digitalne zbirke Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti izvršen je unos metapodataka za 4.374 kazališnih cedulja Hrvatskoga narodnog kazališta u Zagrebu od 1870. do 1895.

Na repozitoriju Digitalne zbirke Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti objavljene su prve tri knjige Repertoara hrvatskih kazališta.

3. DOKUMENTACIJA

3. 6. Hemeroteka

U suglasju s temeljnim usmjerenjem Odsjeka za povijest hrvatskog kazališta te dugogodišnjom radnom praksom i brigom za obogaćivanje i ažuriranje Muzejsko kazališne zbirke Odsjeka za povijest hrvatskoga kazališta, nastavljen je rad na prikupljanju i preuzimanju raznovrsne primarne i sekundarne muzejske i arhivske građe profesionalnih, poluprofesionalnih i važnijih alternativnih kazališta, kazališnih družina i grupa te festivala, smotri i susreta, kao i građe o kazališnim umjetnicima i djelatnicima svih relevantnih kazališnih struka, te o dramskim i glazbeno-scenskim autorima.

Nadovezujući se na praksu, začetu još 1902. u Hrvatskom narodnom kazalištu te usvojenu i produženu u Odsjeku za teatrologiju, nastavljen je rad na svakidašnjem odabiranju, bibliografskom označavanju, izrezivanju i lijepljenju članaka, osvrtu, prikaza, reportaža, razgovora i intervjua iz dostupnog tiska (Vjesnik, Večernji list) o hrvatskim profesionalnim i važnijim poluprofesionalnim i alternativnim kazalištima, kazališnim družinama i grupama, te o festivalima, smotrama i susretima, kao i o dramskim, glazbeno-scenskim i baletnim praiizvedbama, premijerama i obnovama, a i gostovanjima, te kazališnim umjetnicima, dramatičarima, glazbeno-scenskim i baletnim autorima.

Nastavljeno je sustavno presnimavanje svih tekstova o kazališnoj umjetnosti i umjetnicima, te o dramskim i glazbeno-scenskim autorima iz dnevnog tiska dostupnog na Internetu.

6. STRUČNI RAD

Razvrstana je novopreuzeta muzejska i arhivska građa građe.

Objavljeni znanstveni i stručni radovi

Antonija Bogner-Šaban

Znanstveni rad

Umjetnik izvorna nadahnuća. Mogućnosti, LVIII, 4-6, Split travanj-lipanj 2011. 135-152. Kazališni kritičari o Raićevim režijama Hamleta. Krležini dani u Osijeku 2010. Naši i strani povjesničari hrvatske drame i kazališta, teatrolozi i kritičari, prvi dio. Zavod za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe HAZU, Odsjek za povijest hrvatskog kazališta – Hrvatsko narodno kazalište u Osijeku – Filozofski fakultet, Osijek, Zagreb – Osijek 2011., 78-84.

Stručni rad

Ivanu Jindri, prijatelju. Hrvatsko slovo, XVII, 832, Zagreb, 1. travnja 2011., str. 21. Glumčini Vanji Drachu (Bošnjaci, 1. veljače 1932. – Zagreb, 6. rujna 2009.). Književna revija, 50, br. 3/4, Osijek 2010., 133-141. Repertoar Krležinih dana u Osijeku 2010. Krležini dani u Osijeku 2010. Naši i strani povjesničari hrvatske drame i kazališta, teatrolozi i kritičari, prvi dio. Zavod za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe HAZU, Odsjek za povijest hrvatskog kazališta – Hrvatsko narodno kazalište u Osijeku – Filozofski fakultet, Osijek, Zagreb – Osijek 2011., 340-350.

Lucija Ljubić

Znanstveni radovi

Kad glumica ne glumi: afirmacija hrvatskih glumica na drugim područjima kulture. Narodna umjetnost, XLVII, Zagreb 2010., 205-219. Dame, građanke, intelektualke – glumice u hrvatskom kazalištu na prijelazu iz 19. u 20. stoljeće, Kronika Zavoda za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, 25, Zagreb 2010., 40-53. Glazbene režije Ive Raića u svjetlu neobjavljene Hrvatske opere Srećka Albinija, Dani Hvarškoga kazališta. Pamćenje, sjećanje, zaborav u hrvatskoj književnosti i kazalištu, knj. 37, Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti – Književni krug Split, Zagreb – Split 2011. 357-371. Istraživači povijesti isusovačkog kazališta u Hrvatskoj. Krležini dani u Osijeku 2010. Naši i strani povjesničari hrvatske drame i kazališta, teatrolozi i kritičari, prvi dio. Zavod za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe HAZU, Odsjek za povijest hrvatskog

kazališta – Hrvatsko narodno kazalište u Osijeku – Filozofski fakultet, Osijek, Zagreb – Osijek 2011., 55-66.

Stručni radovi

Prva intelektualka u hrvatskom glumištu (Ivan Peklić: Križevačka tragedkinja Nina Vavra u hramu hrvatske Talije, Gradska knjižnica Franje Markovića, Križevci, 2010.), Kazalište, XIII, 43-44, Zagreb 2010., 140-142. Čvrste slovensko-hrvatske veze (Branko Hećimović – Marija Barbieri – Henrik Neubauer: Slovenski umjetnici na hrvatskim pozornicama / Slovenski umetniki na hrvaških odrih, Slovenski dom, Zagreb – Vijeće slovenske nacionalne manjine Grad Zagreba, Zagreb, 2011., Kazalište, XIV, 45-46, Zagreb 2011., 104-106. Vinkovački mozaik od 315 kazališnih predstava (Vinkovačka kazališna tradicija, priredila i uredila Antonija Bogner-Šaban, Gradsko kazalište Joza Ivakić, Vinkovci, 2011.), Kazalište, XIV, br. 45-46, Zagreb 2011., 115-117. Književni rad jednog diplomata (Hrvojka Mihanović-Salopek i Vinicije B. Lupis: Željni duh: prinos Jakete Palmotića Dionorića hrvatskoj književnoj baštini, Institut društvenih znanosti Ivo Pilar – Područni centar Dubrovnik, Zagreb – Dubrovnik, 2010.), Zadarska smotra, LX, 2-3. Zadar 2011., 232-233.

Martina Petranović

Znanstveni radovi

Profesija kostimograf ili povijest profiliranja kostimografske struke. Narodna umjetnost, XLVII, 2, Zagreb 2010., 191-204. Glumčeva druga koža. Kostim(ografija) i gluma(c). Kronika Zavoda za povijest hrvatske književnosti, kazalište i glazbe Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, 25, Zagreb 2010., 54-67. Likovnost u redateljskim ostvarenjima Ive Raića. Dani Hvarškoga kazališta. Pamćenje, sjećanje, zaborav u hrvatskoj književnosti i kazalištu, knj. 37, Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti – Književni krug Split, Zagreb – Split 2011., 372-398. Golgota na sceni – od Tucića do Krleže. Komparativna povijest hrvatske književnosti. Zbornik radova XIII. Poetika i kultura nakon 1910. godine. Književni krug – Odsjek za komparativnu književnost Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, Split – Zagreb 2011., 312-327.

Stručni radovi

Posvećenost profesiji – četvrt stoljeća umjetničkoga rada kostimografkinje Ivane Bakal. Ivana Bakal – kostimi. Izložba kostima (1986. – 2011.). Katalog izložbe, ULUPUH –

Hrvatska udruga likovnih umjetnika primijenjenih umjetnosti, Zagreb 2011., 9-10. Sto godina hrvatske kostimografije – relevantna teatrološka tema. U: Ana Lederer – Martina Petranović – Ivana Bukal, 100 godina hrvatske scenografije i kostimografije 1909. – 2009. ULUPUH, Zagreb 2011., 44-66.

Ozana Iveković

Znanstveni rad

Pristup hrvatskim dramama s povijesnom tematikom u drugoj polovici dvadesetog stoljeća. Dani Hvarškoga kazališta. Pamćenje, sjećanje, zaborav u hrvatskoj književnosti i kazalištu, knj. 37, Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti – Književni krug Split, Zagreb – Split 2011. 221-238. Što je teatrološko u opusu Dalibora Foretića. Krležini dani u Osijeku 2010. Naši i strani povjesničari hrvatske drame i kazališta, teatrolozi i kritičari, prvi dio. Zavod za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe HAZU, Odsjek za povijest hrvatskog kazališta – Hrvatsko narodno kazalište u Osijeku – Filozofski fakultet, Osijek, Zagreb – Osijek 2011., 322-332.

7. ZNANSTVENI RAD

7.1. Znanstveni projekti

a) Repertoar hrvatskih kazališta, knjiga četvrta

Zbog nepredviđeno velikog opsega računalno izrađenih abecednih popisa i kazala (oko 700 stranica) te nepreciznosti njihove izrade i kašnjenja angažirane informatičke tvrtke u 2010., rad na projektu Repertoar hrvatskih kazališta, knjiga četvrta nastavljen je i 2011. Osim glavnog istraživača, člana suradnika dr. sc. Branka Hećimovića te dr. sc. Lucije Ljubić i Ozane Iveković, na projektu je angažirana i računalna suradnica Tatjana Skendrović. Nakon konzultacija s recenzentima akademkinjom Dunjom Fališevac i akademikom Pavlom Pavličićem, L. Ljubić dopunila je Deskriptivnu obradu važnijih predstava na hrvatskom jeziku hrvatskih izvođača do 1840. godine te radila na Kazalima. Osim što je doradila bibliografske priloge, O. Iveković sudjelovala je i u radu na Kazalima i abecednim popisima.

B) Vrijeme i prostor europske i hrvatske kazališne djelatnosti glumca i redatelja Ive Raića

Osim glavne istraživačice A. Bogner-Šaban, koja je za dovršenje radova na ovom projektu zatražila i dobila odobrenje za korištenje studijske godine, na izradi projekta

sudjeluje i znanstvena novakinja L. Ljubić, koja je s A. Bogner-Šaban upotpunjavala građu o Raićeve boravku i radu u inozemstvu.

8. STRUČNI I ZNANSTVENI SKUPOVI I SEMINARI U ORGANIZACIJI I SUORGANIZACIJI MUZEJA

8.1. Znanstveni skupovi

L. Ljubić i O. Iveković sudjelovale su priopćenjima Lucićeva Robinja u hrvatskom kazalištu i Dramski studio mladih Hvar na znanstvenom skupu Dani Hvarskoga kazališta u organizaciji Razreda za književnost Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti i Književnog kruga Split, koji je održan od 4. do 7. svibnja u Hvaru. Na znanstvenom skupu Naši i strani povjesničari hrvatske drame i kazališta, teatrolozi i kritičari, drugi dio, u sklopu kazališno-teatrološke manifestacije Krležini dani u Osijeku, kojem su organizatori Odsjek za povijest hrvatskog kazališta, Hrvatsko narodno kazalište u Osijeku i Filozofski fakultet, Osijek, referate su podnijele L. Ljubić (Kazališne kritike Hinka Vinkovića u zagrebačkim njemačkim novinama), M. Petranović (Povijest hrvatskog kazališta. Od Nikole Andrića do Nikole Batušića) i O. Iveković (Nikola Batušić o kazališnoj publici).

9. IZLOŽBENA DJELATNOST

U muzejskom prostoru palače Narodni dom postavljena je 7. veljače 2011., u sklopu rada na digitalizaciji kazališnih cedulja Hrvatskoga narodnog kazališta u Zagrebu od 1870. do 1895., izložba izabranih cedulja iz tih godina, koja je već krajem 2010. postavljena u Osijeku na Krležinim danima. Navedena izložba, autorice Ozane Iveković, pripremljena povodom obilježavanja 150. godišnjice Hrvatskoga narodnog kazališta u Zagrebu, prenesena je potom i otvorena 27. travnja 2011. u Hrvatskom narodnom kazalištu u Varaždinu. U Knjižnici Marije Jurić Zagorke u Zagrebu otvoren je 7. studenoga suženi izbor izložbe Kazališni svijet Ivica Antolčića iz izložbenog fundusa Odsjeka.

Iz fundusa svoje građe Odsjek je posudio eksponate za izložbe Art deco u Muzeju za umjetnost i obrt, otvorenoj 26. siječnja, Marija Jurić Zagorka i kazalište, otvorenoj 2. ožujka u Knjižnici Marija Jurić Zagorka i Ekspresionizam u Hrvatskoj, otvorenoj 6. rujna u Galeriji Klovićevi dvori te je pripremio izložbu radova Zlatka Kauzlarića Atača postavljenu povodom Dana državnosti 25. lipnja u Muzejskom prostoru palače Narodni dom.

Kao i ostale znanstvene te muzejske i galerijske jedinice Akademije i Odsjek za povijest hrvatskog kazališta se uključio u manifestaciju Dani otvorenih vrata organiziranu 29. i 30. studenoga u čast 150. godišnjice Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti. Osim prigodne trodijelne izložbe iz fundusa Muzejsko-kazališne zbirke, izložena su i izdanja Odsjeka te prezentirane audio-vizualne snimke i digitalizirane kazališne cedulje Hrvatskoga narodnog kazališta, Zagreb od 1840. – 1870. do 1895. te je, uz skupne posjete, upriličena u Preporodnoj dvorani monodramska izvedba Vilija Matule Münchhausen.

10. IZDAVAČKA DJELATNOST

U sunakladništvu s Hrvatskim narodnim kazalištem u Osijeku i Filozofskim fakultetom u Osijeku Odsjek je objavio dvadeseti zbornik s priopćenjima održanim na znanstvenom skupu kazališno-teatrološke manifestacije Krležini dani u Osijeku 2010. Zbornik Krležini dani u Osijeku 2010. Naši i strani povjesničari hrvatske drame i kazališta, teatrolozi i kritičari, prvi dio. U spomen Nikoli Batušiću, sadrži trideset priopćenja, Kronologiju, Repertoar Krležinih dana u Osijeku 2010., Govor pred Krležinim spomenikom, Napomenu, Kazalo imena i Summary, a u njemu su tiskani i radovi znanstvenih djelatnika Odsjeka A. Bogner-Šaban, L. Ljubić i O. Iveković. Krležini dani u Osijeku 2010. Naši i strani povjesničari hrvatske drame i kazališta, teatrolozi i kritičari, prvi dio. Zavod za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe HAZU, Odsjek za povijest hrvatskog kazališta – Hrvatsko narodno kazalište u Osijeku – Filozofski fakultet, Osijek, Zagreb – Osijek 2011., 374 str.

11. EDUKATIVNA DJELATNOST

A. Bogner-Šaban držala je, kao vanjska suradnica, u svojstvu redovite sveučilišne profesorice, na Umjetničkoj akademiji u Osijeku u zimskom semestru kolegij Povijest hrvatskog lutkarstva.